

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)

Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	FINANSE BEHAWIORALNE	
FiR/O/II/S/B1.12			BEHAVIOURAL FINANCE	
Język wykładowy		polski		
Rok akademicki		2025/2026		
Kierunek		Finanse i rachunkowość		
w zakresie		-		
Poziom studiów		studia drugiego stopnia		
Profil studiów		ogólnoakademicki		
Forma studiów		studia stacjonarne		
Semestr / semestry		3		
Przynależność do grupy zajęć		A. Grupa zajęć podstawowych		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	15 [h]	2 ECTS
		Ćwiczenia	[h]	
		Konwersatorium	[h]	
		Laboratorium	15 [h]	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	Związany z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse		1 ECTS
	z uprawnieniami			ECTS
	z dyscypliną	Ekonomia i finanse		2 ECTS
Forma nauczania		Tradycyjna - zajęcia zorganizowane w Uczelni		
Wymagania wstępne		Bez wymagań wstępnych		
Jednostka prowadząca		Katedra Biznesu i Finansów Międzynarodowych		
Koordynator		dr inż. Ewa Falkiewicz		
Adres strony internetowej p j o		http://weif.uniwersytetradom.pl		
Adres e-mail, telefon koordynatora		e.falkiewicz@urad.edu.pl		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	Celem zajęć jest krytyczne spojrzenie na klasyczne teorie finansów, zapoznanie studentów z odstępstwami od zachowań racjonalnych, wyjaśnienie tych zjawisk – głównie za pomocą teorii perspektywy oraz nabycie przez studentów wiedzy pozwalającej na identyfikację pułapek psychologicznych, błędów poznawczych i decyzyjnych popełnianych przy podejmowaniu decyzji finansowych.
Treści programowe:	<p>Treści zajęć są powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi.</p> <p>Treść wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podział decyzji finansowych (deterministyczne, w warunkach ryzyka, w warunkach niepewności). 2. Klasyczna teoria oczekiwanej użyteczności. 4. Anomalie na rynkach finansowych – odstępstwa od efektywności rynku. 5. Teoria perspektywy. 6. Zastosowanie teorii perspektywy do wyjaśnienia odstępstw od racjonalności w przypadku decyzji finansowych w warunkach ryzyka (np. efekt dyspozycji, hedonistyczne kadrowanie, krótkowzroczna awersja do strat). 7. Znaczenie emocji w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. 8. Behawioralne modele podejmowania decyzji finansowych. <p>Treść laboratoriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza decyzji finansowych inwestorów w warunkach ryzyka w ujęciu klasycznym. 2. Rozpoznawanie błędów decyzyjnych inwestorów związanych z heurystykami (m.in. heurystyka zakotwiczenia, heurystyka dostępności, nadmierna pewność siebie, konserwatyzm, księgowanie umysłowe, efekt dyspozycji, efekt unikania strat, zachowania stadne). 3. Ćwiczenia laboratoryjne z modelami behawioralnymi podejmowania decyzji.
Metody dydaktyczne (kształcenia):	<p>wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych rozwiązywanie zadań metoda ćwiczeniowa metoda projektu dyskusja praca w grupach analiza przypadku ćwiczenia laboratoryjne obserwacja Zajęcia realizowane w pracowni komputerowej z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego Microsoft Excel</p>
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów uczenia się określonych dla przedmiotu.</p> <p>Na ocenę końcową z przedmiotu składają się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ocena z laboratorium: ocena z projektu (60%) + ocena z kolokwium (30%) + poziom realizacji kompetencji społecznych (10%) <p>Ocena końcowa z laboratorium zostanie wystawiona zgodnie z zasadą:</p> <p>50% łącznej punktacji lub mniej – niedostateczny (2) (51 – 60) % – dostateczny (3) (61 – 70) % – dostateczny plus (3+) (71 – 80) % – dobry (4) (81 – 90) % – dobry plus (4+)</p>

	<p>(91 – 100) % – bardzo dobry (5)</p> <p>2) ocena z wykładu – zaliczenie bez oceny (za), zaliczenie mogą uzyskać wyłącznie studenci, którzy uzyskają zaliczenie z pozostałych form zajęć.</p> <p>Ocena stopnia osiągnięcia wymaganych kompetencji społecznych jest wynikiem oceny przeprowadzanej przez prowadzącego zajęcia na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceny aktywności studenta na zajęciach, - oceny na podstawie obserwacji bezpośredniej elementów: komunikacja, współpraca, rozwiązywanie problemów.
--	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	Student zna i rozumie dylematy i tendencje na rynku finansowym z perspektywy teorii finansów behawioralnych.	K_W01	wykład laboratorium	zaliczenie bez oceny zaliczenie na ocenę	Kolokwium
U1	Student potrafi analizować zachowania inwestorów i identyfikować najbardziej popularne błędy decyzyjne popełniane pod wpływem emocji w przypadku inwestycji finansowych. Potrafi zaproponować rozwiązania, które pomogą ustrzec przed ich popełnianiem.	K_U02	laboratorium	zaliczenie na ocenę	Kolokwium projekt aktywność
K1	Student jest gotów do krytycznej oceny decyzji podejmowanych przez inwestorów na rynku finansowym.	K_K01	laboratorium	zaliczenie na ocenę	Projekt Aktywność Obserwacja
K2	Student jest przygotowany do rozwiązywania problemów powstałych w sytuacjach decyzyjnych odbiegających od klasycznego założenia racjonalności i proponowania rozwiązań optymalnych uwzględniających czynniki behawioralne.	K_K05	laboratorium	zaliczenie na ocenę	Projekt Aktywność Obserwacja

Literatura i pomoce naukowe
<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zielonka P., Giełda i psychologia. Behawioralne aspekty inwestowania na rynku papierów wartościowych, wyd. VI, CeDeWu, 2021. 2) Czerwonka M., Finanse behawioralne. Główne założenia i nowe wyzwania, Wydawnictwo SGH, Warszawa 2023. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kahneman D., Pułapki myślenia. O myśleniu szybkim i wolnym, Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań

2012.

- 2) Tyszka T. (red.), Psychologia ekonomiczna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004.
- 3) Szyszka A., Finanse behawioralne. Nowe podejście do inwestowania na rynku kapitałowym, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2009.
- 3) Zielonka P., Punkt odniesienia. Rzecz o motywacyjnych i poznawczych inklinacjach w ekonomii behawioralnej, wyd. IV zmienione, CeDeWu, 2024.
- 4) Czerwonka M., Gorlewski B., Finanse behawioralne. Zachowania inwestorów i rynku, Wydawnictwo SGH, Warszawa 2008.
- 5) Borowski K., Finanse behawioralne. Modele, Diffin, 2014.
- 4) Thaler R., Misbehaving: the making of behavioral economics, Norton & Company, New York 2015.
- 6) von Neuman J., Morgenstern O., Theory of games and economic behavior, wyd. II, Princeton University Press, Princeton 1947.
- 7) Falkiewicz E., The behavioural model of decision - making under risk, (praca w przygotowaniu).

Szczegółowy wykaz dodatkowych źródeł i pomocy naukowych na pierwszych zajęciach podaje prowadzący.

Naład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS			
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. kontaktowe (IGK)	Zajęcia bez nauczyciela-praca własna studenta (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach/konwersatoriach	X	X	15 [h]
Udział w ćwiczeniach/laboratorium	X	X	15[h]
Udział w konsultacjach	2 [h]	X	X
Przygotowanie do wykładów/ćwicz/lab- 3[h] Przygotowanie projektu - 15 [h]	X	18 [h]	X
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	2 [h] / 0,1 ECTS	18 [h] / 0,7 ECTS	30[h] / 1,2 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	50 [h] / 2 ECTS		

Informacje dodatkowe, uwagi
<p>W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów.</p> <p>Szczegółowe zasady oraz uprawnienia studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością i przewlekle chorych w zakresie uczestniczenia, przeprowadzania zaliczeń i egzaminów są określone w: Regulaminie studiów, Zasadach studiowania, Procedurze zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością i przewlekle chorych.</p>